

LATVIJAS REPUBLIKA
RUNDĀLES NOVADS
RUNDĀLES NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90009112819, Pilsrundāle 1, Pilsrundālē, Rundāles pagastā, Rundāles novadā, LV 3921,
Tālr. 63962298, fakss 63962533, e-pasts: dome@rundale.lv

LĒMUMS

Rundāles pagastā, Rundāles novadā

27.06.2019.

(prot.Nr.6, 22.p.)

22. Par Rundāles novada iedzīvotāju aptaujas organizēšanu.

Saeima 2019. gada 21. martā, ņemot vērā nepieciešamību turpināt administratīvi teritoriālo reformu (turpmāk – ATR), nolēmusi turpināt 1998. gadā iesākto teritoriālo reformu un līdz 2021. gadam izveidot ekonomiski attīstīties spējīgas administratīvās teritorijas ar vietējām pašvaldībām, kas spēj nodrošināt tām likumos noteikto autonomo funkciju izpildi salīdzināmā kvalitātē un pieejamībā un sniedz iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus par samērīgām izmaksām.

2019. gada 21. marta Saeimas paziņojumā norādīts, ka Ministru kabinets pēc konceptuālā ziņojuma sagatavošanas par administratīvi teritoriālo iedalījumu un konsultācijām ar pašvaldībām saskaņā ar Eiropas vietējo pašvaldību hartas 5. pantu izstrādā un līdz 2019. gada 1. decembrim iesniedz Saeimai atbilstoši Saeimas lēmumā norādītajiem punktiem sagatavotu likumprojektu. Arī vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs intervijās vairākkārt ir norādījis, ka, veicot ATR, tiks ņemts vērā ATR skarto novadu iedzīvotāju viedoklis un attieksme pret gaidāmo reformu.

Saeima 1996. gada 22. februārī pieņēma likumu “Par 1985. gada 15. oktobra Eiropas vietējo pašvaldību hartu”, ar ko apstiprināta un pieņemta 1985. gada 15. oktobrī Strasbūrā parakstītā Eiropas vietējo pašvaldību harta (turpmāk – harta), kuras preambulā noteikts, ka “Eiropas Padomes dalībvalstis, kas parakstījušas šo hartu, .. uzskatot, ka pilsoņu tiesības piedalīties valsts lietu pārvaldīšanā pieder pie demokrātijas principiem, kas kopīgi visām Eiropas Padomes dalībvalstīm ..”. Hartas 5. pantā noteikts, ka “Vietējās varas teritoriju robežu izmaiņas nav atļauts izdarīt bez iepriekšējas konsultēšanās ar attiecīgo vietējo varu, pēc iespējas ar referendumu palīdzību, kur tas ir likumīgi atļauts”.

Savukārt Latvijas Republikas Satversmes 101. pants nosaka, ka “ikvienam Latvijas pilsonim ir tiesības likumā paredzētajā veidā piedalīties valsts un pašvaldību darbībā ..”.

Latvijas Republikas Satversmes 101. pants nostiprina ne vien personas pamattiesības vēlēties pašvaldību un no tām izrietošās tiesības piedalīties publisko lietu pārvaldīšanā ar vēlētu pašvaldību palīdzību, bet arī pašvaldības kā vēlētas pašpārvaldes institūcijas statusu kopumā (Satversmes tiesas 2008. gada 16. aprīļa lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā nr. 2007-21-01 8. punkts). Šajā pantā ietvertās tiesības piedalīties pašvaldību darbībā nedrīkst īstenot tikai formālā veidā. To īstenošanai jābūt efektīvai, jo tikai efektīva piedalīšanās atbilst tautvaldības principam. Līdz ar to tas noteic ne tikai valsts pienākumu garantēt pilsonim tiesības piedalīties pašvaldību vēlēšanās, bet arī pienākumu radīt priekšnoteikumus tam, lai pilsonis varētu piedalīties valsts un pašvaldību darbībā (Satversmes tiesas 2013. gada 7. novembra sprieduma lietā nr. 2012-24-03 13. punkts).

Harta sastādīta divās valodās, proti, angļu un franču valodā. Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija ir izteikusi viedokli, ka hartas angļu valodā sastādītajā tekstā lietotais termins “local communities” latviešu valodā būtu tulkojams ar vārdkopu “vietējās kopienas”, nevis “vietējā vara” un ar to būtu saprotams strukturēts visu attiecīgās teritorijas iedzīvotāju kopums (Satversmes tiesas 2009. gada 20. janvāra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā nr. 2008-25-01 2. punkts).

No tā izriet, ka likumdevējs (Saeima) jau demokrātijas pamatnormu izstrādē ir paredzējis ievērot demokrātijas pamatprincipus, tātad ir nepieciešams noskaidrot iedzīvotāju viedokli dažādos jautājumos, kas tieši un netieši skar viņu intereses, un aktīva iedzīvotāju līdzdalība nodrošina valsts un pašvaldību darbības uzraudzību un ir garantija, ka lēmumi tiks pieņemti sabiedrības interesēs.

Likuma “Par pašvaldībām” 3. panta pirmā daļa paredz, ka vietējo pārvaldi īsteno ar pilsoņu vēlētas pārstāvniecības – domes – un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses. Tas nozīmē, ka pašvaldības deputāts ir noteiktā pašvaldības teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vēlēts pārstāvis. Deputātam ir pienākums pārstāvēt iedzīvotāju kopuma intereses (J. Neimanis. 08.06.2018. Satversmes tiesas tiešsa Jāņa Neimaņa raksta par pašvaldības domes deputāta runas un jautājumu tiesībām. Iegūts no: <http://www.satv.tiesa.gov.lv/articles/satversmes-tiesas-tienesajana-neimana-raksta-par-pasvaldibas-domes-deputata-runas-un-jautajumu-tiesibam> [sk. 26.03.2019.]).

Rundāles novads kā atsevišķa administratīvi teritoriālā vienība tika izveidots 2009.gadā. Rundāles novada pašvaldība (turpmāk – pašvaldība) katru gadu veido uz attīstību vērstu budžetu un iegulda finanšu līdzekļus novada attīstībai nozīmīgu infrastruktūras objektu būvniecībā un atjaunošanā. Tāpat pašvaldība nepārtraukti veic ieguldījumus novada iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā, pilnībā veicot pašvaldības funkcijas un nodrošinot kvalitatīvus pašvaldības pakalpojumus, kas atbilst Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma prasībām.

Neskatoties uz Rundāles novada sociālekonomiskajiem rādītājiem un spēju īstenot uz attīstību un izaugsmi vērstu budžetu, ir tapis zināms, ka ATR ietvaros Rundāles novadu ir paredzēts apvienot ar Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novadu. Turklāt pievienošana tiek plānota, neizvērtējot Rundāles novada iedzīvotāju iespējamus ieguvumus vai zaudējumus.

2019.gada 12.jūnijā Bauskā bija ieradies VARAM ministrs, lai iepazīstinātu Rundāles, Bauskas, Iecavas un Vecumnieku novadu deputātus ar izstrādāto ATR. Pēc minētās sanāksmes, Rundāles novada pašvaldība 2019.gada 17.jūnijā organizēja tikšanos ar aktīvākajiem Rundāles novada pašvaldības iedzīvotājiem un biedrībām, lai diskutētu un vērtētu VARAM piedāvāto ATR.

Izvērtējot VARAM piedāvāto pašvaldības profilu apvienotajam Bauskas novadam, tiek saskaņā pretrunas:

[1] Dārgākais no pakalpojumiem – vispārējā vidējā izglītība:

No VARAM piedāvātā pašvaldības profila ir redzams, ka tabulā 4.6. Pašvaldības budžeta izdevumi izglītībai uz vienu izglītojamo republikas pilsētām vieta 9 grupā, Rundāles novada pašvaldībā izdevumi uz vienu izglītojamo ir salīdzinoši mazāk nekā Bauskas novadā. No tā izriet, ka lielākā novadā izglītība ir dārgāka.

Papildus tam, apvienojot novadus, pastāv liels risks, ka tiks likvidēta Rundāles novada pašvaldības Mūzikas un mākslas skola, kurā pa šiem gadiem izglītojamo skaits arvien palielinās. Likvidējot iestādi, izglītojamajiem būtu problemātiski nokļūt uz Bauskas novada centru, lai apmeklētu mūzikas un mākslas skolu, tādējādi netiktu ievērotas Rundāles novada pašvaldības izglītojamo intereses un liegtas tiesības uz profesionālās ievirzes izglītību.

[2] Teritorijas attīstības līmeņa indekss:

	<i>Bauska</i>	<i>Rundāle</i>	<i>Iecava</i>	<i>Vecumnieki</i>
<i>Terit.att.indeks(vieta)</i>	<i>mīnus 10</i>	<i>plus 23</i>	<i>plus 2</i>	<i>plus 2</i>
<i>NIN uz 1 iedz.</i>	<i>81,9</i>	<i>160,4</i>	<i>64,6</i>	<i>65,6</i>
<i>IIN uz 1 iedz.</i>	<i>575,2</i>	<i>464,9</i>	<i>652,7</i>	<i>541,8</i>
<i>IIN pieaugums uz 1 iedz. %</i>	<i>112,55</i>	<i>120,26</i>	<i>113,47</i>	<i>113,59</i>
<i>Vieta</i>	<i>min.1</i>	<i>plus 7</i>	<i>plus 1</i>	<i>plus4</i>

No minētās tabulas ir redzams, ka pa šiem gadiem Rundāles novada pašvaldība ir attīstījies un līmenis ir labāks nekā Bauskas novadā un citos novados.

[3] Projektu apguve:

Pašvaldība nepiekrīt VARAM norādei, ka mazās pašvaldības ir slikts projektu apguves rādītājs. Pašvaldībai no tās izveidošanas laika, ir labi rādītāji attiecībā uz investīciju piesaisti.

[4] Pašvaldība uzskata, ka teritoriālās reformas kontekstā visbūtiskāk ir izvērtēt vietējo iedzīvotāju intereses. Nosakot Rundāles novada pievienošanu novadam, kurā nav līdzīgi izaugsmes rādītāji un ir citas galvenās prioritātes un vajadzības, būtiski tiks kavēta Rundāles novada turpmākā izaugsme, jo nevis tas attīstīs Rundāles novada Teritorijas attīstības un Investīciju plānā izvirzītos un noteiktos prioritāros mērķus, bet noteikta finansējuma summa tiks novirzīta citas teritorijas infrastruktūras uzturēšanai, it sevišķi novirzot tās Bauskas novada centra attīstībai.

Tādējādi Rundāles novadā dzīvojošo nodokļu maksātāju nauda nevis veicinās Rundāles pašvaldības teritorijas attīstību un pakalpojumu kvalitātes pieaugumu, bet gan tiks novirzīta citu pašvaldību lielo kredītsaistību dzēšanai vai mazāk attīstīto teritoriju situācijas uzlabošanai, ko jau šobrīd veic pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda maksājumu veidā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pašvaldība ir nonākusi pie stingras pārlicēbas, ka ir būtiski noskaidrot Rundāles novada iedzīvotāju viedokli par novada kā administratīvi teritoriālas vienības turpmāko attīstību.

Tādējādi, pamatojoties uz hartā noteiktajiem demokrātijas principiem, Satversmē nostiprinātajām iedzīvotāju tiesībām piedalīties valsts un pašvaldību darbībā un likuma "Par pašvaldībām" 12. pantu, kas nosaka, ka pašvaldības attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi realizēt savas iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tas nav Saeimas, Ministru kabineta, ministriju, citu valsts pārvaldes iestāžu, tiesas vai citu pašvaldību kompetencē vai arī ja šāda darbība nav aizliegta ar likumu, kā arī paļaujoties uz vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pausto ieinteresētību, pašvaldības ieskatā ir nepieciešams organizēt iedzīvotāju aptauju ar mērķi noskaidrot novada iedzīvotāju viedokli par iespējamo Rundāles novada pievienošanu citām administratīvajām teritorijām.

Pamatojoties uz 1985. gada 15. oktobrī Strasbūrā parakstīto Eiropas vietējo pašvaldību hartu, Latvijas Republikas Satversmes 101. pantu un likuma "Par pašvaldībām" 12. pantu, 21. panta otro daļu, Rundāles novada dome nolēmj:

1. Organizēt Rundāles novada iedzīvotāju aptauju ar mērķi noskaidrot Rundāles novada iedzīvotāju viedokli par iespējamo Rundāles novada pievienošanu citām administratīvajām teritorijām.
2. Aptaujā uzdot šādus jautājumus:
 - 2.1. Vai Jūs esat par Rundāles novadu kā patstāvīgu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju?
3. Uzdot Rundāles novada vēlēšanu komisijai izstrādāt un apstiprināt Rundāles novada iedzīvotāju aptaujas norises nolikumu.

4. Uzdot Rundāles novada pašvaldības izpilddirektoram kontrolēt lēmuma izpildi.
5. Paredzēt iedzīvotāju aptaujas organizēšanai līdzekļus no Rundāles novada pašvaldības 2019. gada budžeta finansējuma neparedzētiem gadījumiem.
6. Noteikt aptaujas norises laikus un vietas:
 - 6.1. 2019. gada 1.augustā no plkst. 16.00 līdz 20.00;
2019. gada 2.augustā no no plkst. 16.00 līdz 20.00;
2019. gada 3.augustā no plkst. 08.00 līdz 20.00,
Rundāles novada domē – Pilsrundāle 1, Pilsrundāle, Rundāles pagasts, Rundāles novads;
Viesturu pagasta pārvaldē – Bērsteles iela 4, Bērstele, Viesturu pagasts, Rundāles novads;
Svitenes pagasta pārvaldē – “Gaismas”, Svitene, Svitenes pagasts, Rundāles novads;
Saulaines sociālajā centrā – Saulaine 10, Saulaine, Rundāles pagasts, Rundāles novads;
Viesturu kultūras centrā – Skolas iela 2, Viesturi, Viesturu pagasts, Rundāles novads.
 - 6.2. Noteikt, ka no 2019.gada 8.jūlija līdz 2019.gada 7.augustam aptauju var iesniegt:
 - 6.2.1. ar drošu elektronisko parakstu parakstītu aptaujas lapu var nosūtīt uz pašvaldības elektroniskā pasta adresi: aptauja@rundale.lv, vai [autorizējoties valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv](http://www.latvija.lv);
 - 6.2.2. izdrukātu un parakstītu aptaujas lapu var iesniegt personīgi lēmuma 6.2.punktā norādītajās vietās.
7. Noteikt sekojošu aptaujas norises kārtību:
 - 7.1. Aptaujas dalībnieki ir personas, sākot no 18 gadu vecuma, kuras ir deklarējušas savu dzīvesvietu Rundāles novada administratīvajā teritorijā.
 - 7.2. Katram aptaujas dalībniekam ir tiesības izteikt savu viedokli vienu reizi, pēc savas izvēles, atzīmējot ar “x” aptaujas lapā vienu vēlamo atbildi “JĀ” vai “NĒ”.
 - 7.3. Netraucējot aptaujas norisi, to var novērot Rundāles novada iedzīvotāji, pašvaldības domes deputāti, valsts iestāžu, politisko partiju, nevalstisko organizāciju un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.
 - 7.4. Aptaujas lapas tiek numurētas un apzīmogotas.
 - 7.5. Informāciju par aptauju publicē pašvaldības tīmekļa vietnē www.rundale.lv, pašvaldības informatīvajā izdevumā “Rundāles novada ziņas”, izliek redzamā vietā aptaujas norises vietās, kā arī novada iedzīvotājiem tiek nosūtīti informatīvi paziņojumi ar pasta starpniecību.